

خدمت به خلق و ارتقای سلامت جامعه شالوده زندگی عاشقانه دو همراه سپیدپوش

گفتگو با دو استاد گرانقدر: آقای دکتر مهدی لطفی و خانم دکتر نصرت لطفی

در مصاحبه حاضر همکلام با دو استاد فرهیخته و بزرگوار شده‌ایم که نزدیک به شصت سال عاشقانه باهم زندگی کرده‌اند. کسب تجربه از فراز و نشیب‌های زندگی آن‌ها رهنمود راه دانشجویان پزشکی و همکاران است. استاد، دکتر مهدی لطفی در اول اسفندماه ۱۳۰۹ در شهر بیرجند متولد شد. وی در خانواده‌ای فرهیخته دیده به جهان گشود. در سال ۱۳۳۶ دختر عموی وی (استاد، خانم دکتر نصرت لطفی) در رشته پزشکی در شهر مشهد قبول شد. این رخداد آغازگر زندگی عاشقانه و سپید راهی ماندگار بود. با عزمی راسخ و قدم‌هایی استوار و با ترسیم اهدافی روشن، از سختی‌های زندگی عبور کردند و زندگی وصف‌ناپذیر را با همت والای خود ساختند. علی‌رغم مستولی شدن بیماری بر استاد مهدی لطفی، همسر و همراه همیشگی ایشان با نگاهی گرم و عشقی ماندگار هر صبح در آستانه طلوع خورشید شکرگزار پرودگار است.

دانشجویان پزشکی آموزش را باید بر بالین بیمار فرا بگیرند

■ دوران تحصیل و خدمت

دکتر مهدی لطفی، پس از گذراندن دوره ابتدایی در مدرسه شوکتیه و حکیم بیرجند، دبیرستان را در شهر مشهد به پایان رساند. در سال ۱۳۱۶ مادر وی برای زایمان به شهر مشهد اعزام شد. در بین راه (در شهر قاین) به علت پارگی رحم و خونریزی زیاد در حین زایمان فوت کرد. مادر در راه به فرزند خود گفت: "مهدی تو باید در رشته پزشکی تحصیل بکنی که مردم محروم بیرجند برای زایمان به مشهد منتقل نشوند." پدر استاد، رئیس اداره کل دارایی بیرجند بود که پس از فوت همسر خود به دلیل ناراحتی زیاد به روستای مزیدآباد از توابع بیرجند عزیمت کرد. نبود مادر و دل‌تنگی‌های پدر اراده وی را برای انتخاب رشته پزشکی بیشتر کرد. در سال ۱۳۳۲ وارد دانشگاه علوم پزشکی مشهد شد. در سال ۱۳۳۸ پس از فارغ‌التحصیلی به عنوان پزشک عمومی به خدمت نظام وظیفه رفت و دوره سربازی را در شهرهای تربت‌جام، تایباد و رشت سپری کرد. در سال ۱۳۳۹ در دوره تخصص جراحی پذیرفته شد. در آن زمان با سمت دستیار جراحی در دانشکده پزشکی دانشگاه مشهد استخدام شد. پس از پایان دوره جراحی به سبب علاقه به رشته اورولوژی، در سال ۱۳۴۰ در سمت دستیار تخصصی اورولوژی زیر نظر دکتر محلاتی در بخش جراحی بیمارستان امام رضا (ع) که سرپرستی آن به عهده پروفسور بولون بود، دوران تحصیل تخصصی خود را آغاز کرد. بخش اورولوژی بیمارستان در سال ۱۳۴۳ مقام استادیاری

دانشگاه را کسب کرد و در سال ۱۳۴۷ نیز به مقام دانشیاری دانشگاه علوم پزشکی مشهد رسید. در سال ۱۳۴۸ با توصیه پروفسور محسن ضیائی به منظور کسب دانش در رشته تخصصی اورولوژی و پیوند کلیه و همچنین آشنایی با تکنیک‌های جدید جراحی نزد پروفسور اسکات در دانشگاه جانز هاپکینز ایالت متحده آمریکا به مدت دو سال کارورزی گذراند. کوشش فراوان وی سبب تقدیر پروفسور اسکات، رئیس بخش اورولوژی دانشگاه جان هاپکینز، از دکتر لطفی شد: سهمی از علم پیوند کلیه در دنیا به دکتر مهدی لطفی تعلق دارد. پس از بازگشت به ایران هم‌زمان با تأسیس بیمارستان قائم (عج) در سال ۱۳۵۰، مشغول به خدمت در آن مرکز درمانی شد. پس از گذشت پنج سال و ارائه مقاله‌های تحقیقاتی و تألیف کتاب‌های مختلف در رشته اورولوژی، در سال ۱۳۵۲ به مقام استادی در رشته اورولوژی دانشگاه علوم پزشکی مشهد رسید و به عنوان رئیس بخش اورولوژی بیمارستان امام رضا (ع) منصوب شد. دکتر مهدی لطفی یکی از اعضای شرکت تضامنی پزشکی سینا و از مؤسسين بیمارستان و زایشگاه سینا است. وی پس از ۳۴ سال خدمت پرتلاش در راه ارتقای سلامت جامعه در سال ۱۳۷۶ بازنشسته شد.

■ خانواده

در سال ۱۳۳۶ خانم دکتر نصرت لطفی برای تحصیل در دانشکده پزشکی به شهر مشهد آمد. پس از گذشت یک‌سال، در هفتم

فروردین ماه ۱۳۳۷ استاد مهدی لطفی با دختر عموی خود ازدواج کرد. در سال ۱۳۳۹ اولین فرزند آن‌ها به نام صادق (رامین) در تهران به دنیا آمد که در حال حاضر پس از تحصیل در رشته‌های فیزیک هسته‌ای، فلسفه و تاریخ در کانادا اقامت دارد. فرزند دوم وی؛ رویا، در سال ۱۳۴۱ هم‌زمان با پنجمین سال تحصیلی همسر استاد متولد شد که در رشته مدیریت دولتی در مشهد تحصیل کرد. فرزند سوم استاد؛ رضا (کامبیز)، متولد سال ۱۳۴۵ در رشته مهندسی پزشکی و هندلاری بین‌الملل تحصیل کرد و در حال حاضر در آلمان سکونت دارد.

■ اساتید دوره دانشجویی

دکتر مهدی لطفی در سال‌های تحصیل در دانشگاه شاگرد ممتاز و نماینده دانشجویان بود. حضور اساتید برجسته و همکلاسی‌های توانمند، دوره تحصیلی به یادماندنی را برای وی رقم زد که علاوه بر کسب علم، در محضر اساتید تعلم اخلاق نیز کرد. دکتر شهرستانی (بخش داخلی)، دکتر شهیدی (بخش داخلی)، پروفسور بوتارود (بخش زنان)، دکتر علی سالاری (بخش زنان)، دکتر معتمدی (بخش زنان)، دکتر پرتوی (بخش زنان)، پروفسور سامی‌راد (بخش کودکان)، دکتر حسین قهرمان (بخش کودکان)، پروفسور بولون (بخش جراحی)، دکتر محلاتی (بخش جراحی)، دکتر حسین شهیدی (بخش جراحی)، دکتر مجیب (بخش جراحی)، دکتر شاهین‌فر (بخش جراحی)، دکتر قریشی (استاد چشم‌پزشکی و

موانع حیات و به وجود آوردن محیطی است که به تن و روان آدمی سکون و امنیت ببخشد. بشر در یک قرن اخیر به کمک علم و تکنولوژی به صورت حیرت‌انگیزی بر بسیاری از مشکلات چیره شده است. یکی از مشکلاتی که همواره انسان‌ها را تهدید کرده و می‌کند، بیماری است. مبارزه انسان با بیماری با تکوین نوع بشر شروع شده و به اندازه عمر وی کهن سال و فرتوت است. در این مبارزه پایان‌ناپذیر، بسیاری از مسائل غامض پزشکی از مرحله وهم و خیال به دایره عمل کشیده شده و چاقوی جراحی رازگشای بیماری‌های فراوان بوده است. همچنین، بسیاری از دردها و بیمارهای بشری ناگشوده و پنهان مانده است که رمزگشایی آن‌ها به عهده دانشجویان جوان است. وظیفه همه ما این است که به نسل آینده در این راه کمک کنیم. اطلاعاتی را که کسب کرده و تجاربی را که اندوخته‌ایم، در دسترس آنان قرار بدهیم زیرا فرد فانی و نسل فنا ناپذیر است.

فرهیختگان و پزشکان معتمد و اخلاق‌مدار در شهرهای مختلف ایران است که استاد به دانش و منش آن‌ها می‌بالد. دکتر افتخار شاهرودی، دکتر یارمحمدی، دکتر سیروس، دکتر تقوی، دکتر خمر، دکتر جمشیدی، دکتر صمدی، دکتر شریعتی، دکتر اقوامی، دکتر ناصحی، دکتر الهیاری، دکتر حبیبی، دکتر دارابی، دکتر خدابخشیان، دکتر کتابی، دکتر رجایی، سرکارخانم دکتر خورسند، دکتر آیتی، دکتر شمسا، دکتر هاشمی، دکتر کدخدایان، دکتر رضایی، دکتر مهدوی و دکتر شریعت رضوی از شاگردان دکتر مهدی لطفی هستند که موفقیت و پیشرفت آن‌ها در راه علم و سلامت مردم سبب مباهات و سرفرازی استاد است.

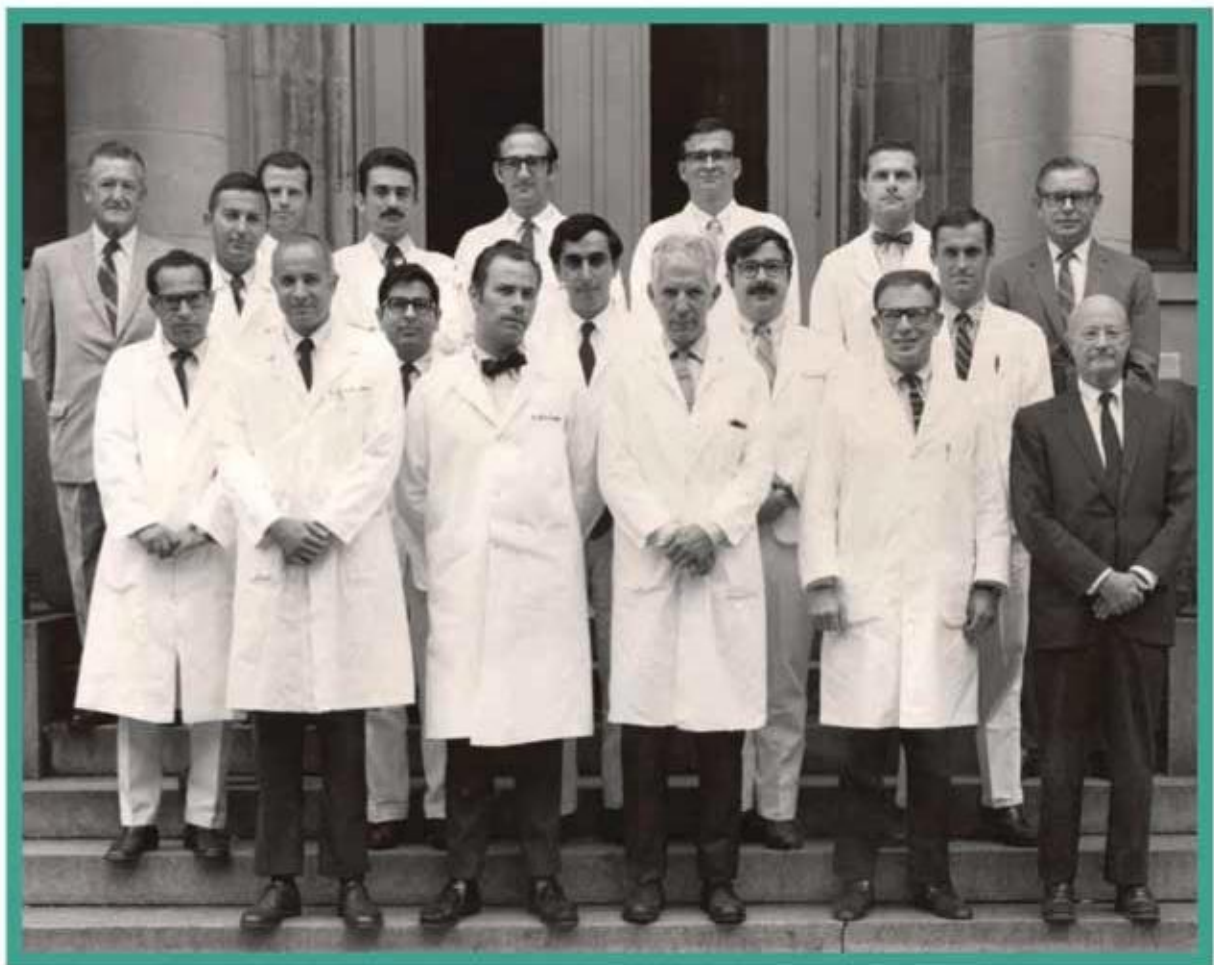
■ سخنی با همکاران

هدف غایی و غرض نهایی بشر از این همه کوشش و تلاش حل مشکلات زندگی، رفع

گیاه‌شناسی)، دکتر رادپور (استاد بیماری‌های پوست) دکتر بهپور (استاد شیمی)، دکتر قوام‌نصیری (استاد پاتولوژی و بافت‌شناسی) و دکتر مستقیمی (استاد آناتومی)، از جمله استاد‌های پیشکسوت دانشگاه علوم پزشکی مشهد بودند.

■ اندرز استاد به دانشجویان خود

استاد مهدی لطفی همواره در کلاس‌های درس به دانشجویان خود می‌آموخت که معاینه بیمار نباید با شتاب‌زدگی و در زمان کوتاه انجام شود. وی معتقد است که در صورت عدم تشخیص بیماری باید زمان بیشتری را صرف معاینه بیمار کرد که با بررسی همه جانبه به نتیجه مطلوب رسید. دکتر لطفی به دانشجویان خود در دوره خدمت در دانشگاه خاطر نشان می‌کرد که بیمار را بدون دلیل موجه عمل نکنید. خوشبختانه ثمره تلاش وی، خدمت صادقانه

صداقت، آگاهی و نازك‌اندیشی؛ نویدبخش وجدان آرام خادم سلامت

■ استاد از دوران کودکی و خانواده خود برایمان بگوید:

در ۲۴ آذرماه ۱۳۱۷ در شهر فرهنگ‌پرور بیرجند متولد شدم. پدر و مادرم دارای مدرک کلاس نهم و ششم ابتدایی از مدرسه شوکتیه بیرجند بودند. کسب علم و تحصیل برای خانواده پدر و مادر من حائز اهمیت بود و معتقد بودند که هر فرد باید دارای صفات انسانی والا باشد. در سال ۱۳۰۷ با توجه به مهارت پدرم به زبان انگلیسی و فرانسه، مدیریت اولین بانک شهر بیرجند به وی واگذار شد. اولین فرزند پدر و مادر من (میمنت لطفی) در سال ۱۳۱۰ به دنیا آمد. خواهرم موفق به گذراندن دوره تخصص در رشته کودکان در شهر تهران شد و وی اولین زن متخصص کودکان در ایران (سال ۱۳۳۸) بود. دکتر میمنت لطفی، اولین پزشک کودکان و نوزادان در ایران بود که با اندیشه خود بانک شیر مادر را در سال ۱۳۴۰ تأسیس کرد. به سبب خدمات فراوان

به علم پزشکی و مهارت در رشته کودکان، همسر شاه وقت ایران از وی درخواست کرد که پزشکی خصوصی فرزندان دربار باشد. دکتر میمنت لطفی به دلیل عدم تمایل به خدمت در دربار و وابستگی به حکومت وقت، پیشنهاد حکومت را قبول نکرد و پس از ۱۹ سال خدمت صادقانه از شغل مورد علاقه خود کناره‌گیری کرد. در نهایت، وی آزادی و خدمت به عموم مردم را به مادیات و مقام مقدم دانست.

■ از دوران تحصیل و فعالیت خود در دانشگاه بگوید:

دوره اول و دوم ابتدایی را در مدرسه ایراندخت شهر زاهدان گذراندم و سپس تا پایان دوره دبیرستان در شهر تهران تحصیل کردم. در سال ۱۳۳۶ با قبولی در رشته پزشکی در دانشگاه مشهد، به آن شهر نقل مکان کردم. دوره کارآموزی و کارورزی بالینی را در بخش کودکان بیمارستان امام

رضا (ع) سپری کردم. در سال ۱۳۴۴ تنها دکتر حسین سامی‌راد و دکتر حسین قهرمان در بخش کودکان مشغول به خدمت بودند که به دلیل کمبود پزشک حکم دستیاری کودکان از دانشگاه علوم پزشکی مشهد برای من در آن سال صادر شد. به منظور تکمیل نیروهای بخش کودکان، آقای دکتر محمدتقی صراف از بهداری به دانشگاه منتقل شد و من به عنوان دستیار از محضر ایشان و دکتر یغمایی بهره فراوان بردم. بخش اطفال بیمارستان امام رضا (ع) در ابتدا ۲۵ تخت داشت که کودکان با انواع بیماری‌ها و در گروه‌های سنی مختلف (نوزاد تا ۱۴ سال) در آن‌جا بستری بودند. در دوره دستیاری (۱۳۴۷-۱۳۴۲) مشاهده فراوانی بیماری زردی در نوزادان توجه من را جلب کرد. با توجه به عدم وجود دستگاه فتوتراپی، از رئیس بخش درخواست کردم که یک تخت چرخدار همراه با هشت لامپ مهتابی و دو چوب سرم در اطراف آن ساخته شود.

چشم‌های کودکانی که دچار بیماری زردی شده بودند را می‌بستم و به جز پوشک، بقیه لباس‌ها را از تن آن‌ها خارج می‌کردم. هر نوزاد یک تا دو ساعت همراه با چرخش متمادی بر روی تخت خوابانده می‌شد. نتیجه مثبت این روند سبب خوشحالی من و همکاران بخش شد. سپس، در سال ۱۳۴۸ استادیار شدم. اهتمام، کیاست و مدیریت شایسته دکتر محسن ضیائی در دعوت از فرهیختگان و پزشکان ایرانی خارج از کشور به دانشگاه علوم پزشکی مشهد و همچنین اعزام دانشجویان به خارج از کشور سبب شکل‌گیری دوره طلایی آموزش در دانشگاه علوم پزشکی مشهد (۱۳۵۴-۱۳۴۸) شد. با راهنمایی و همراهی دکتر محسن ضیائی، برای کسب دانش در رشته ژنتیک به آمریکا اعزام شدم. پس از دریافت رتبه استادی در سال ۱۳۸۰ درخواست بازنشستگی کردم. تأسیس بخش نوزادان نارس و ریاست آن (۱۳۵۲)، افتتاح اولین پایگاه تعویض خون در دانشگاه علوم پزشکی مشهد (۱۳۵۲)، عضویت در کمیته دارویی، عضویت در کمیته عفونت‌های بیمارستانی، عضویت در انجمن متخصصین کودکان ایران، برگزاری اولین کنگره بین‌المللی کودکان در ایران (۱۳۴۷)، تأسیس مرکز مشاوره ژنتیک در بیمارستان قائم با همکاری آقای دکتر قدسی، تألیف سه کتاب و دو جزوه دانشگاهی در رشته کودکان و ارائه مقالات متعدد در مجلات داخلی و خارجی، از جمله فعالیت‌های من است که علی‌رغم خستگی‌های مداوم، تسکین درد بیماران و خدمت به آن‌ها پیوسته سبب شادی و افتخار من بوده است.

■ از دوره بازنشستگی برایمان تعریف کنید:

در دوره بازنشستگی علاوه بر کار در مطب بیشتر علاقه‌مند به فعالیت‌های اجتماعی در حوزه پزشکی هستم. تا سال ۱۳۹۴ عضو انجمن متخصصین کودکان مشهد بودم. در حال حاضر مدیر مسئول فصلنامه کودکان هستم. همچنین، در کنفرانس‌های پزشکی شرکت می‌کنم و به مشاوره ژنتیک نیز می‌پردازم.

■ از ویژگی‌های علمی و اخلاقی پروفیسور

■ در پایان، چه نصیحتی به دانشجویان دارید؟

تحصیل و کسب علم در رشته پزشکی نیازمند صرف زمان زیاد است. من در سال‌های ابتدایی تحصیل خود تشکیل خانواده دادم و فرزندانم به دنیا آمدند. زمان بر بودن پرورش و تربیت کودک و همچنین تحصیل سبب می‌شود که زمان کافی برای انجام صحیح هر یک نباشد. لذا به دانشجویان پزشکی توصیه می‌کنم که با لحاظ برنامه‌ریزی دقیق و آینده‌نگری مناسب به بهترین شکل نقش خود را برای همسر و فرزندان‌شان ایفا کنند. به‌علاوه، غیبت نکردن یکی از مهم‌ترین ویژگی‌های انسانی است که این ویژگی در رشته پزشکی بسیار حائز اهمیت است. در صورت مراجعه مریض و تشخیص اشتباه همکار، هیچ‌گاه خطای همکار خود را برای بیمار و خانواده وی بازگو نکنید، بلکه با کلامی مناسب بیمار را در مسیر درمان صحیح راهنمایی کنید.

حسین سامی‌راد؛ اولین استاد گروه اطفال دانشگاه علوم پزشکی مشهد، برایمان بگویید:

استاد حسین سامی‌راد فردی منضبط، وقت‌شناس، جدی و علاقه‌مند به معاینه بالینی بود. وی معتقد بود که پزشک در هنگام مراجعه بیمار، ابتدا باید شرح حال بیمار را بر مبنای وضعیت اجتماعی و اقتصادی او دریافت و سپس همه اعضای بدن بیمار را معاینه کند. همچنین در پایان معاینه، تجویز دارو و غذا باید براساس وضعیت اقتصادی و اجتماعی بیمار باشد. در آن زمان، همراه با ازدیاد جمعیت کودکان ایران، عفونت‌ها و بیماری‌های عفونی نیز رو به افزایش بود. در چنین شرایطی، دکتر سامی راد اولین کتاب بیماری‌های کودکان را نوشت که در آن کتاب به طرز تهیه غذاهای مغذی کودکان نیز اشاره شده است.

لطفاً به این مقاله از ۱ تا ۲۰ امتیاز دهید و به شماره پیامک مجله (۳۰۰۰۷۸۳۸) ارسال فرمایید.

نحوه امتیازدهی: امتیاز - شماره مقاله

کد مقاله: ۷۴۱۲